

Fortsatt avmattad konjunktur i Stockholms län

Enligt preliminär statistik från Eurostat avtog tillväxttakten i unionen under det fjärde kvartalet. Även den amerikanska ekonomin visade på en inbromsad tillväxttakt, även om takten är högre än i EU och arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas starkt.

I Sverige ligger högkonjunkturen bakom oss. Under 2020 bedömer regeringen att tillväxten uppgår till lite drygt en procent, vilket är lägre än det historiska genomsnittet. Inbromsningen märks även på den svenska arbetsmarknaden där till exempel arbetslösheten förväntas stiga under de närmaste åren. Konjunkturinstitutets senaste konjunkturbarometer visar på en viss uppgång under inledningen av 2020, men stämningläget i den svenska ekonomin är fortsatt svagare än normalt. Uppgången förklaras främst av starkare signaler från tillverkningsindustrin. Däremot utvecklades hushållens så kallade mikroindex – synen på den egna ekonomin de kommande 12 månaderna – negativt och bidrog till att dämpa utvecklingen.

Stockholms län befinner sig sedan en tid - i likhet med övriga riket - i en period som präglats av lägre ekonomisk aktivitet än normalt. Tillväxttakten i såväl den summerade lönesumman som omsättningen i regionens näringsliv ligger på lägre nivåer än tidigare år. Samtidigt har sysselsättningsökningen växlat ned, fler personer varslas om uppsägning och fler konkurser registrerades under det fjärde kvartalet än vid motsvarande tidpunkt 2018. Även konjunkturbarometerns regionala serie för Stockholms län stärker den bilden att länet befinner sig i ett något svagare konjunkturläge. Nedgången i ekonomin är dock alltjämt måttlig och en lågkonjunktur i linje med den som infann sig i samband med finanskrisen är inte jämförbar med dagens situation. Arbetsförmedlingen prognosticerar fortsatt sysselsättningstillväxt i Stockholms län under 2020. Huvudstadsregionen kommer därmed även fortsättningsvis vara rikets sysselsättningsmotor.

Sammanfattning

- × På ett års sikt ökar det skattade antalet sysselsatta med 17 900. Ökningen är dock inte signifikant.
- × Däremot ökar antalet sysselsatta utrikes födda med 22 500 personer.
- × Andelen sysselsatta beräknas till 72,4 procent, jämfört med 72,2 föregående år. Nivån är därmed den högst skattade under tidsserien.
- × Knappt 68 000 personer är undersysselsatta.
- × Antalet arbetslösa uppgår till 78 400 personer. Det motsvarar en arbetslöshet på 5,8 procent.
- × Ungdomsarbetslösheten (15–24 år) beräknas till 17,4 procent. Det motsvarar 23 000 personer. Av dessa är 16 500 personer heltidsstuderande.
- × Varselintensiteten ökar och ligger på den högsta nivån sedan 2008/2009.
- × Det outnyttjade arbetskraftsutbudet uppgår till närmare 175 000 personer.
- × Täby och Danderyd har lägst arbetslöshet bland länets kommuner.
- × Såväl lönesumma som omsättning i näringslivet utvecklas svagare än genomsnittet under tidsserien.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

I detta avsnitt presenteras utvecklingen och nuläget på arbetsmarknaden. När det gäller uppgifter på länsnivå används den officiella arbetsmarknadsstatistiken (AKU) från Statistiska Centralbyrån (SCB). Avslutningsvis ges en kortfattad bild kring läget på kommunnivå genom Arbetsförmedlingens statistik. Arbetsförmedlingens statistik bör inte jämföras med den som tillhandahålls via SCB. Se *bilaga 1* för mer information kring arbetsmarknadsstatistik, AKU och om revideringen av AKU för åren 2010–2012.

Om inte annat anges avser AKU-statistiken fjärde kvartalet 2019. Förändring på ett års sikt är således utvecklingen jämfört med fjärde kvartalet 2018.

Några definitioner

Arbetskraft, sysselsättning, och arbetslöshet är tre makrovariabler med vilka utvecklingen på arbetsmarknaden kan beskrivas. När man analyserar utvecklingen på arbetsmarknaden är det avgörande att känna till hur begreppen definieras och hur förändringar ska tolkas.

- × **Arbetskraften** är summan av antalet sysselsatta och arbetslösa. Arbetskraftsdeltagandet är arbetskraften i förhållande till befolkningen i åldersgruppen 15–74 år (SCB).
- × **Andelen sysselsatta** beräknas som antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen, 15–74 år (SCB).
- × **Andelen arbetslösa** definieras som antalet arbetslösa i förhållande till arbetskraften, 15–74 år (SCB).

SCB: Kvalitetsbrister i delar av datainsamlingen

Statistiska Centralbyrån (SCB) lät under oktober meddela att myndigheten har identifierat kvalitetsbrister i delar av datainsamlingen till AKU. Kvalitetsbristerna i statistiken härrörde till den del som samlats in av en underleverantör. Det rörde sig om oförklarliga avvikelser som ledde till att skattningarna av arbetslöshet och sysselsättning påverkades.

Därefter har SCB presenterat reviderad AKU-statistik. Den reviderade statistiken bygger på data från SCB:s insamlingsavdelning, som hanterar halva AKU:s urval. Genom att minska detaljnivån i de publicerade siffrorna säkerställs statistikens kvalitet

såväl bakåt i tid som framöver. Med ett mindre urval påverkas statistiken på mer finfördelad nivå – men helheten blir korrekt.

För *Läget i länet – arbetsmarknad & ekonomi* innebär detta att den statistik som presenteras nedan bygger på ett mindre urval än tidigare. Det innebär att konfidensintervallen är större, men det påverkar inte den övergripande beskrivningen av utvecklingen på arbetsmarknaden. SCB planerar att succesivt öka urvalet under 2020.

1 275 000 personer sysselsatta i Stockholms län

På ett års sikt ökar det skattade antalet sysselsatta i Stockholms län med 17 900 personer, se *diagram 1*. Ökningen är dock inte signifikant, och kan jämföras med den genomsnittliga ökningen som uppgår till omkring 22 000 fler sysselsatta per år.

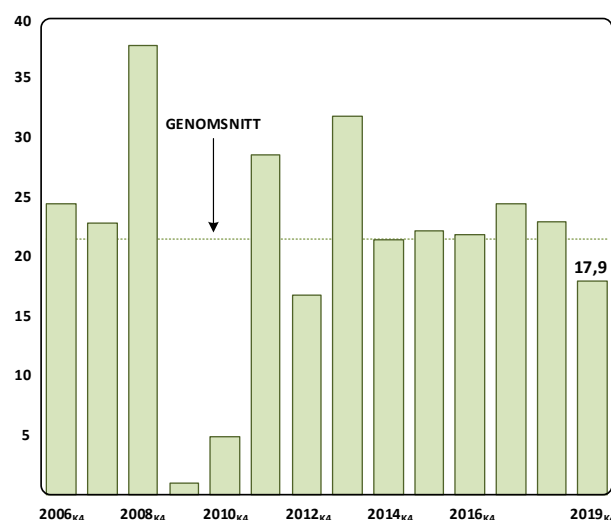

Diagram 1. Förändring antal sysselsatta på ett års sikt i Stockholms län, tusental. Källa: SCB/AKU.

Antalet sysselsatta under det fjärde kvartalet 2019 uppgick därmed till 1 275 000 personer, se *diagram 2*. Det motsvarar 25 procent av rikets samtliga sysselsatta. Antalet kan även jämföras med 877 000 och 647 000 sysselsatta i Västra Götaland och Skåne. Sett till hela tidsserien har antalet sysselsatta därmed ökat med närmare 300 000 personer i huvudstadsregionen. Det motsvarar en ökning på 31 procent, se *tabell 1*. Fördelningen mellan kvinnor och män är jämn. I Västra Götaland och Skåne är den sammanlagda ökningen under tidsserien 243 000 personer eller 18 respektive 20 procent.

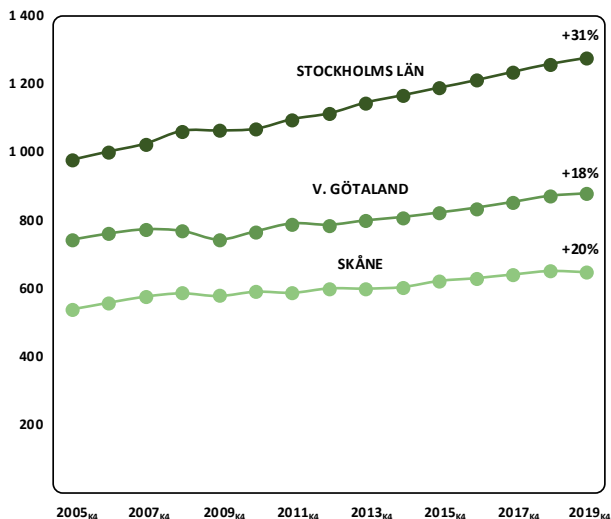

Diagram 2. Antal sysselsatta i storstadsregionerna, tusental. **Källa:** SCB/AKU.

Av de sysselsatta i Stockholms län är närmare 1 130 000 personer anställda, varav 183 000 har en tidsbegränsad anställning. Knappt 146 000 är företagare (inklusive medhjälpande hushållsmedlem). Under det senaste decenniet är har antalet med tidsbegränsat anställda ökat mest, men ökningen är huvudsakligen koncentrerad till åren 2009–2014.

Sysselsatta	Totalt	Kvinnor	Män
2005 _{K4}	977	481	496
2018 _{K4}	1257	621	636
2019 _{K4}	1275	628	647
Utv. tidsserien	31	30	31
Utv. 1 år	1,4	1,1	1,8

Tabell 1. Antal sysselsatta (tusental) och utvecklingen (procent), uppdelat på kvinnor och män. **Källa:** SCB/AKU.

Antalet sysselsatta ökar i Stockholms stad

I Stockholm stad ökar antalet sysselsatta med 16 400 personer på ett års sikt. I övriga storstadskommuner är antalet sysselsatta mer eller mindre oförändrat, se *diagram 3*.

Under det senaste decenniet har Stockholm stad svarat för knappt hälften (46 procent) av länets sammanlagda sysselsättningstillväxt.

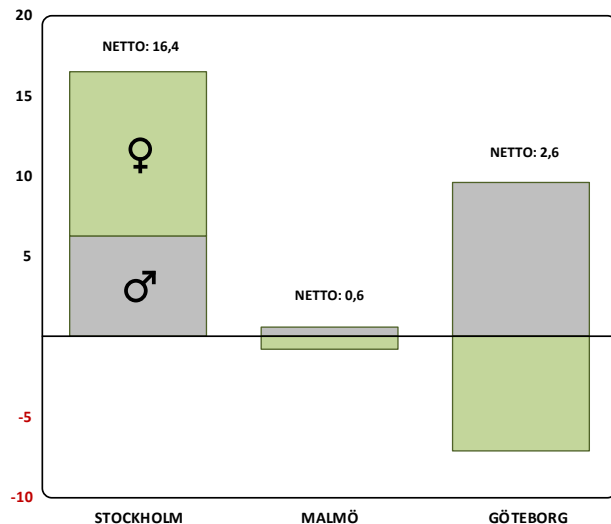

Diagram 3. Förändring antal sysselsatta (kvinnor och män) på ett års sikt i storstadskommunerna, tusentals. **Källa:** SCB/AKU.

Utsikterna för 2020 i Stockholms län

Enligt Arbetsförmedlingen prognos för 2020 är efterfrågan på arbetskraft fortsatt god, men dämpad. I riket som helhet förväntas antalet sysselsatta fortsätta att öka. Utrikes födda väntas stå för hela ökningen. Under 2020 beräknas antalet sysselsatta (16–64 år) öka med 12 000 personer i Stockholms län.

Under prognosperioden prognosticeras att Stockholm, Uppsala och Skåne län kommer att ha den starkaste sysselsättningstillväxten.

408 000 personer utanför arbetskraften

Stockholms län har ett förhållandevis högt arbetskraftstal – det vill säga att en stor del av befolkningen befinner sig i arbetskraften och därmed står till arbetsmarknadens förfogande. Det innebär per definition även att länet har relativt få personer som befinner sig utanför arbetskraften. Under det fjärde kvartalet räknades antalet utanför arbetskraften till drygt 408 000 personer. Det innebär en andel om 23 procent vilket kan jämföras med 29 procent i övriga riket.

Den största undergruppen är personer som gått i pension (161 000 personer), följt av studerande (156 000) och sjuka (43 000). På ett års sikt finns inga signifikanta förändringar. Sett till det senaste decenniet har däremot antalet pensionärer och studerande ökat med omkring 24 000 personer vardera. Samtidigt har antalet sjuka minskat med omkring 25 000 personer.

Andelen utanför arbetskraften är jämnt fördelad mellan kvinnor och män på populationsnivå. Däremot befinner sig utrikes födda kvinnor (27 procent) i högre utsträckning än utrikes födda män (20) utanför arbetskraften, se *tabell 2*.

Utanför arbetskraften	Totalt	Kv.	Män
Inrikes & utrikes födda	23	24	23
Inrikes födda	23	23	24
Utrikes födda	23	27	20

Tabell 2. Andel utanför arbetskraften i Stockholms län, procent. **Källa:** SCB/AKU.

68 000 personer är undersysselsatta

Bland de sysselsatta är närmare 68 000 personer undersysselsatta. Det innebär att de kan och skulle vilja arbeta mer än vad de faktiskt gör. Sedan 2013 har trenden varit fallande, det vill säga att allt färre är undersysselsatta. Den trenden tycks nu vara bruten.

Uttryckt som andel är sex procent av de anställda (15–74 år) undersysselsatta, se *diagram 4*. Det är i nivå med övriga riket. Andelen är högre bland män (6,9 procent) än bland kvinnor (5,2). Unga (15–24 år) är överrepresenterade och andelen undersysselsatta bland personer 25 år eller äldre beräknas till fem procent.

Diagram 4. Andel undersysselsatta (15–74 år) i Stockholms län i förhållande till antalet anställda, procent. **Källa:** SCB/AKU.

Ökning av antalet sysselsatta utrikes födda

Drygt var fjärde sysselsatt är utrikes född. Under det senaste året har antalet sysselsatta utrikes födda

ökat med 22 500 personer till drygt 350 000 personer. Sedan 2009 har antalet sysselsatta bland utrikes födda därmed ökat med 52 procent. Det kan jämföras med 11 procent bland inrikes födda. Allra starkast har utvecklingen varit bland utrikes födda män, se *diagram 5*. Bland inrikes födda är utvecklingen det omvända; antalet kvinnor har ökat mer än antalet män sedan 2009.

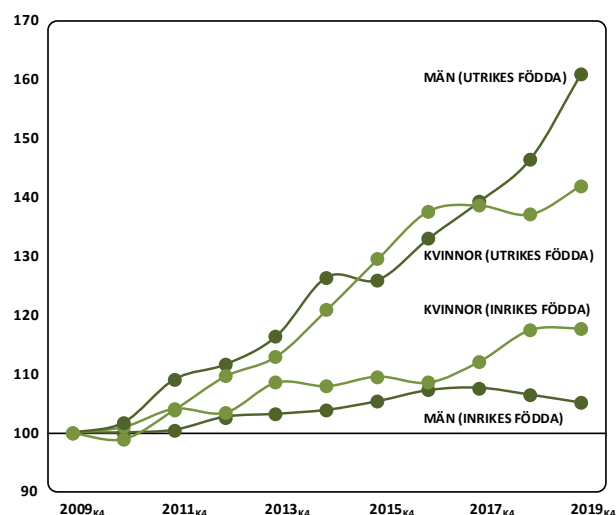

Diagram 5. Index, utveckling av antal sysselsatta bland inrikes och utrikes födda i Stockholms län, 2009_{K4}=100. **Källa:** SCB/AKU.

Det är med andra ord gruppen utrikes födda som har drivit på den antalsmässiga sysselsättningsökningen under det senaste decenniet. Det beror huvudsakligen på att den utrikes födda befolkningen ökar i snabbare takt än den inrikes födda.

72,4 procent sysselsatta

Andelen sysselsatta (15–74 år) i Stockholms län beräknas till 72,4 procent, se *diagram 6*. Det är mer eller mindre oförändrat jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år (72,2 procent), men är återigen den högst skattade andelen under tidsserien. För män beräknas sysselsättningen till 72,9 och för kvinnor till 71,9 procent.

I övriga storstadsregioner – Västra Götaland och Skåne – beräknas sysselsättningen till 69,4 respektive 64,8 procent.

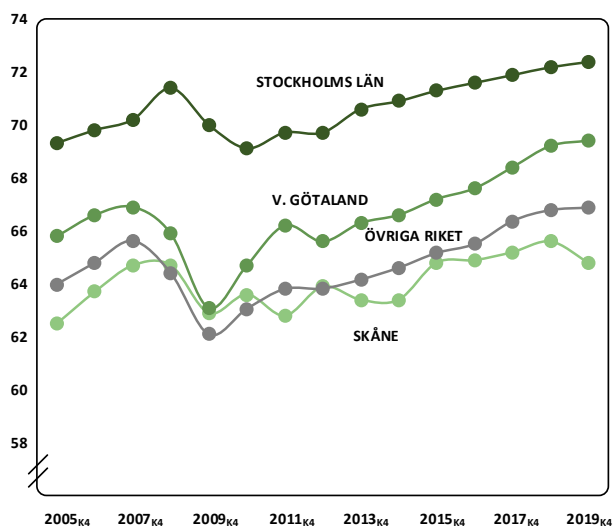

Diagram 6. Sysselsatta (15–74 år) i storstadsregionerna, procent. **Källa:** SCB/AKU.

Halland och Jönköping har tillsammans med Stockholms län högst sysselsättning, medan den omvända konstateras om Södermanland, Blekinge och Kalmar. Se *bilaga 2* för sysselsättningsstatistik, uppdelat på kvinnor och män, för rikets samtliga 21 län.

Sett till hela tidsserien är dock storstadsregionernas betydelse för sysselsättningsstillväxten betydande, se *diagram 7*. Tillsammans svarar de tre regionerna för närmare 70 procent av tillväxten sedan 2005. Stockholm svarar på egen hand för 38 procent av tillväxten.

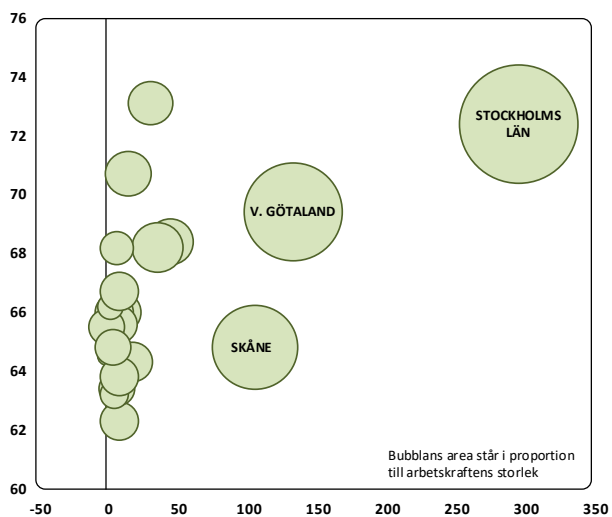

Diagram 7. Förändring i antal sysselsatta sedan 2005 (tusentals) horisontellt och andel sysselsatta (procent) 2019 vertikalt i samtliga län. **Källa:** SCB/AKU.

Sysselsättningskillnader mellan kvinnor och män

Sett till hela tidsserien har män överlag en högre sysselsättning än kvinnor. Det är inte en Stockholmsspecifik iakttagelse. I riket som helhet där tidsserien täcker in hela 2000-talet har män en högre sysselsättning än kvinnor under samtliga 76 kvartal.

I genomsnitt uppgår differensen i Stockholms län till knappt fem procentenheter. Det senaste året har dock skillnaden minskat trendmässigt och uppgick under det fjärde kvartalet till en procentenhet vilket är den lägsta skillnaden under tidsserien.

Bland inrikes födda har kvinnor (74,6 procent) för första gången en högre skattad sysselsättning än männen (73,2), se *diagram 8*. Samtidigt arbetar männen i populationen som helhet fler antal timmar än kvinnor.

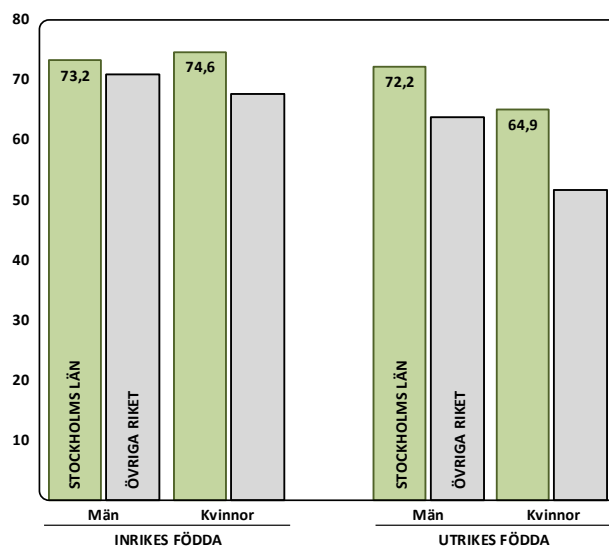

Diagram 8. Sysselsättning, inrikes och utrikes födda kvinnor och män, procent. **Källa:** SCB/AKU.

Överlag är sysselsättningskillnaderna mellan kvinnor och män högre bland utrikes födda, se *diagram 9*. I genomsnitt uppgår differensen till drygt nio procentenheter. Under det fjärde kvartalet beräknas skillnaden till drygt sju procentenheter.

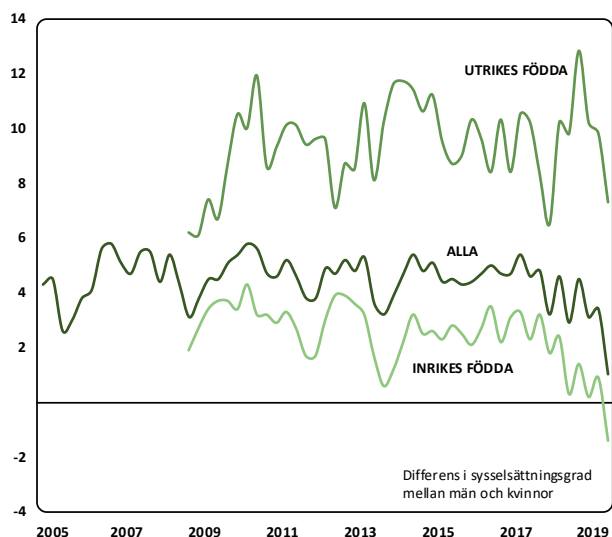

Diagram 9. Skillnad i sysselsättning mellan män och kvinnor i Stockholms län. **Källa:** SCB/AKU.

22 procent av personer 65 år eller äldre är sysselsatta

Bland personer 65 år eller äldre är 22 procent i Stockholms län sysselsatta, se *diagram 10*. Närmare nio av tio (89 procent) länsinvånare i åldern 25–54 år är sysselsatta. Det kan jämföras med 85 procent i övriga riket.

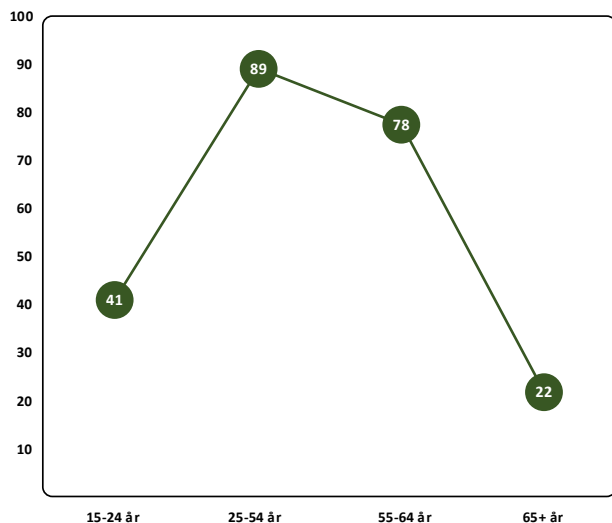

Diagram 10. Sysselsättning i några åldersgrupper, procent. **Källa:** SCB/AKU.

Den höga sysselsättningen i Stockholms län har många förklaringar, till exempel invånarnas höga utbildningsnivå och näringslivets bredd. En annan bidragande faktor är regionens gynnsamma demografiska profil. I länet befinner sig 59 procent av befolkningen i åldersgruppen 25–54 år. Det kan jämföras med 53 procent i övriga riket. Eftersom åldersgruppen även är den mest sysselsättnings-

intensiva innebär en stor andel av befolkningen i åldersgruppen – allt annat lika – även en högre sysselsättning i populationen som helhet.

I åldersgruppen 20–64 år som anses utgöra själva kärnan av den arbetsföra befolkningen är sysselsättningen 84,5 procent jämfört med 81 procent i övriga riket.

78 400 arbetslösa i Stockholms län

Antalet arbetslösa (15–74 år) i Stockholms län uppgår till 78 400 personer under det fjärde kvartalet, se *diagram 11*. Av dessa är drygt 23 000 personer – eller knappt 30 procent – heltidsstuderande. Vid motsvarande tidpunkt 2018 räknades antalet arbetslösa till 71 200 personer.

I Skåne och Västra Götaland räknas antalet arbetslösa till 59 000 respektive 50 700 personer.

Diagram 11. Antal arbetslösa i storstadsregionerna, tusental. **Källa:** SCB/AKU.

23 000 av de arbetslösa är ungdomar och 15 000 personer är 55 år eller äldre. Resterande del – 40 000 personer – befinner sig i åldersintervallet 25–54 år. Fördelningen mellan kvinnor och män är jämn i samtliga åldersgrupper, se *tabell 3*.

Arbetslösa efter ålder	Totalt	Kv.	Män
15–24 år	23	11	12
25–54 år	40	19	21
55+ år	15	8	7
15–74 år	78	38	41

Tabell 3. Antal arbetslösa i Stockholms län efter ålder under det fjärde kvartalet 2019, tusental. **Källa:** SCB/AKU.

Den genomsnittliga arbetslöshetstidens längd uppgick till drygt 30 veckor för personer 25 år eller äldre. Det är en i stort sett oförändrad längd jämfört md 2018. 18 000 personer (25+ år) har varit arbetslösa minst ett halvår.

17 procent oroar sig för arbetslöshet

Enligt Länsstyrelsens medborgarundersökning oroar sig knappt 17 procent av de sysselsatta för arbetslöshet, se *diagram 12*. Det är den lägsta andelen under tidsserien 2011–2019. Andelen skiljer sig inte åt mellan kvinnor och män. Inte heller unga (18–24 år) oroar sig mer än andra åldersgrupper, trots att ungdomsarbetslösheten – relativt andra – är förhållandevis hög.

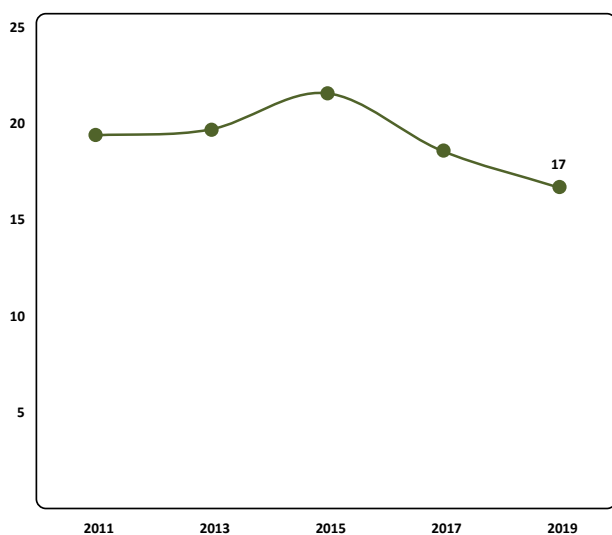

Diagram 12. Andel av de sysselsatta (18–85 år) som oroar sig för arbetslöshet, procent. **Källa:** Länsstyrelsen Stockholm.

Den förhållandevis låga andelen som oroar sig ska ses mot bakgrund av att utvecklingen på arbetsmarknaden varit stark under en längre tid. Samtidigt visar t.ex. registerbaserad statistik (RAMS) att den stora skiljelinjen går mellan personer med enbart förgymnasial utbildning och gymnasial utbildning. Sysselsättningskillnaden – men inte inkomsterna – är däremot marginell mellan gymnasialt och eftergymnasialt utbildade personer.

Det är därför inte förvånande att oron för att bli arbetslös är störst inom gruppen med enbart förgymnasial utbildning, 29 procent. Det kan jämföras med till exempel 18 procent bland personer med högst en gymnasial utbildningsbakgrund.

Efterfrågan på arbetskraft

Efterfrågan på arbetskraft har varit hög och ökande i huvudstadsregionen under en längre tid. Under det senaste dryga året har ökningen stannat av och snarare sjunker trendmässigt, om än marginellt.

Ett sätt att operationalisera efterfrågan är att studera antalet lediga jobb och vakanser. Antalet lediga jobb i länet uppgick till 29 500 under det tredje kvartalet, vilket är mer eller mindre oförändrat jämfört med föregående år. I övriga riket minskar antalet med 3 000 till drygt 46 500 lediga jobb, se *diagram 13*.

Ett annat sätt att försöka mäta efterfrågan är att studera antalet vakanser. Med vakanser avses här obemannade lediga jobb som kan tillträdas omedelbart. Vakanser kan därmed användas för att beskriva den akuta arbetskraftsbristen. Antalet vakanser var 13 000 under det tredje kvartalet, jämfört med 14 000 ett år tidigare. Återigen, minskningen är inte signifikant, men bryter mot den tidigare utvecklingen om allt fler vakanser i Stockholms län.

Om samtliga vakanser tillsattes ur gruppen arbetslösa skulle arbetslösheten i länet minska från 5,8 till 4,8 procent.

För att jämföra med övriga riket kan måtten (lediga jobb och vakanser) normaliseras. Det sker genom att sätta antalet i förhållande till antalet anställda i respektive redovisningsgrupp. Därigenom kan så väl rekryteringsgrad som vakansgrad konstrueras, vilka båda visar på fortsatt högre efterfrågan i Stockholm jämfört med övriga riket.

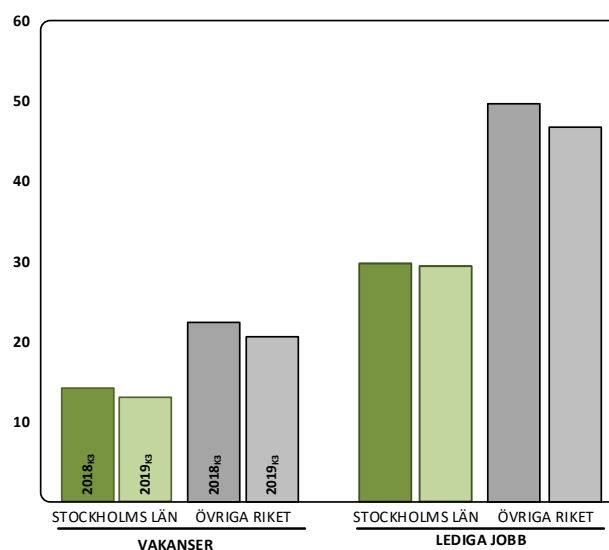

Diagram 13. Antal vakanser och lediga jobb under det tredje kvartalet 2019, tusentals. **Källa:** SCB/KV.

Att ha ett högt antal vakanser parallellt med en arbetslöshet tyder på ineffektivitet i matchningen mellan utbud och efterfrågan. Att någon är sysselsatt är ska dock inte tas som intäkt för att utbud och efterfrågan fullt ut har funnit varandra. I Länsstyrelsens medborgarundersökning uppger till exempel nästan var fjärde sysselsatt (frivilligt eller inte) att deras arbete inte motsvarar deras utbildning. Andelen var dock lägre 2019 jämfört med 2017.

5,8 procents arbetslöshet

Uttryckt som andel av arbetskraften uppgår arbetslösheten (15–74 år) till 5,8 procent i Stockholms län, se *diagram 14*. Det kan jämföras med 5,4 procent 2018 eller med 6,5 procent i övriga riket under det fjärde kvartalet 2019.

Det finns i princip inga skillnader mellan kvinnor (5,7 procent) och män (5,9 procent). I Stockholm stad är arbetslösheten identisk med nivån i länet som helhet.

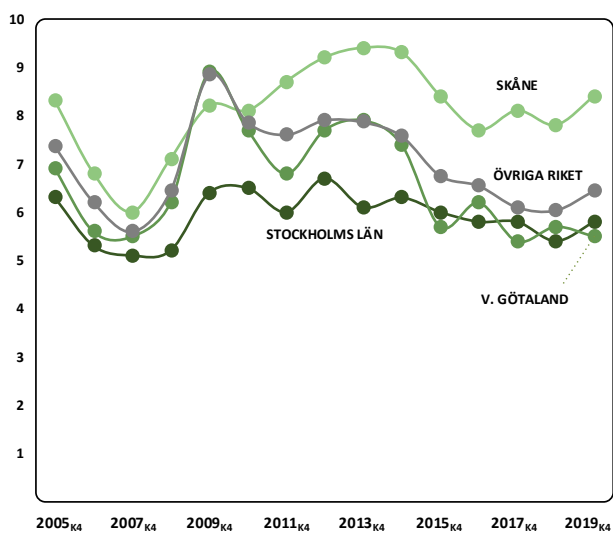

Diagram 14. Arbetslösheten i storstadsregionerna och övriga riket, procent. Källa: SCB/AKU.

I Västra Götaland och Skåne beräknas arbetslösheten till 5,5 respektive 8,4 procent.

På Gotland och i Jönköping respektive Hallands län ligger arbetslösheten under fem procent medan den når närmare nio procent i Jämtland och Örebro län. Se *bilaga 2* för arbetslöshetsstatistiken, uppdelat på kvinnor och män, i övriga län.

10,7 procents arbetslöshet bland utrikes födda

Arbetslösheten bland inrikes födda uppgår till 3,8 procent i Stockholms län. I gruppen utrikes födda är nivån närmare tre gånger högre, 10,7 procent. Skillnaderna med övriga riket är marginella när det gäller inrikes födda, se *diagram 15*. Däremot kan stora skillnader noteras i gruppen utrikes födda. I övriga riket beräknas arbetslöshet bland utrikes till 17,3 procent – det vill säga 6,6 procentenheter högre än i Stockholms län.

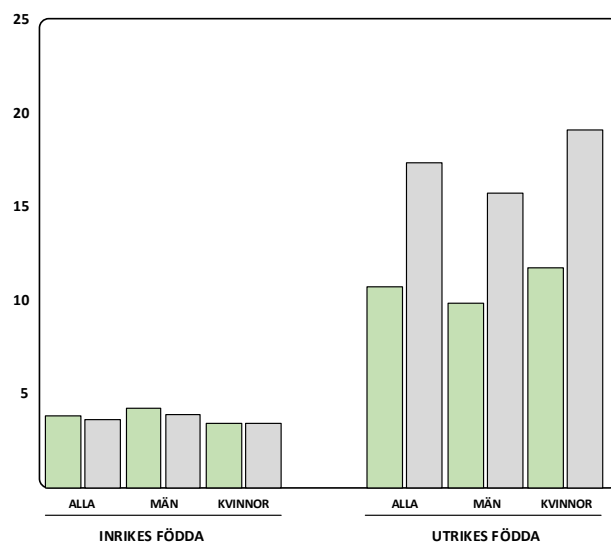

Diagram 15. Arbetslöshet, inrikes och utrikes födda under det fjärde kvartalet, procent. Källa: SCB/AKU.

Drygt 17 procents ungdomsarbetslöshet i Stockholms län

23 000 ungdomar (15–24 år) är arbetslösa i Stockholms län, det är mer eller mindre ett oförändrat antal jämfört med 2018. Av dessa är 16 500 personer heltidsstuderande.

Därmed beräknas ungdomsarbetslösheten till 17,4 procent, se *diagram 16*. Det är i nivå med arbetslösheten i övriga riket. Regional statistik för övriga EU-regioner finns inte tillgänglig på kvartalsnivå, men tidigare har länets (och rikets) ungdomsarbetslöshet legat ungefär på EU-genomsnittet.

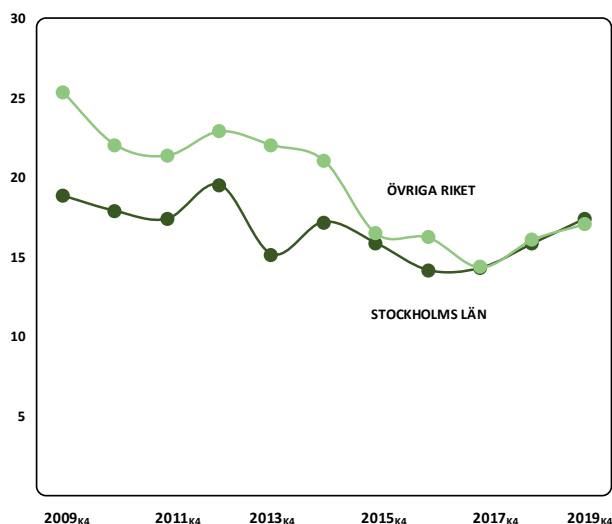

Diagram 16. Ungdomsarbetslösheten i Stockholms län och övriga riket, procent. **Källa:** SCB/AKU.

Arbetslösheten bland ungdomar är högre än i övriga åldersgrupper. Nivån bör dock ses mot bakgrunden att ungdomar är inne i en etableringsfas på arbetsmarknaden. Ungdomar varvar i högre utsträckning än andra åldersgrupper kortare arbetslöshetsperioder med kortare anställningar (projekt- och visstidsanställningar) och ofta i kombination med ett in- och utflöde från och till utbildningssystemet.

För att komplettera det officiella ungdomsarbetslöshetsmättet kan antalet arbetslösa ungdomar – istället för till arbetskraften – relateras till befolkningsstorleken i åldersgruppen 15–24 år. Uttryckt på detta sätt var arbetslöshetsnivån knappt nio procent under det fjärde kvartalet 2019.

För att ytterligare komplettera bilden kan man använda sig av NEET-mättet som beskriver antalet unga 15–24 år som varken arbetar eller studerar i förhållande till befolkningen. Till skillnad från till exempel det officiella arbetslöshetsmättet är andelen som varken arbetar eller studerar signifikant lägre i Stockholms län – och andra svenska regioner – jämfört med EU-genomsnittet.

Ökat antal personer berörda av varsel

Under 2019 ökade varselintensiteten. Sett till helåret varslades drygt 21 000 personer om uppsägning i Stockholms län. Både nivån och ökningen jämfört med 2018 är högre i Stockholm än i övriga riket. Bland annat har - vid sidan av nedlagda verksamheter - omfattande varsel lagts på

Arbetsförmedlingen och på ett antal av länets akutsjukhus.

Uttryckt som glidande medelvärde och i förhållande till antalet sysselsatta ligger varselintensiteten nu strax över nivån 2013 men långt under intensiteten i varselvågen 2008–2009, se *diagram 17*. En starkt bidragande anledning till den höga nivån är Arbetsförmedlingens egna varsel som lades i början av året. Samtidigt har länet i huvudsak haft en något högre varselintensitet än övriga riket under en tid.

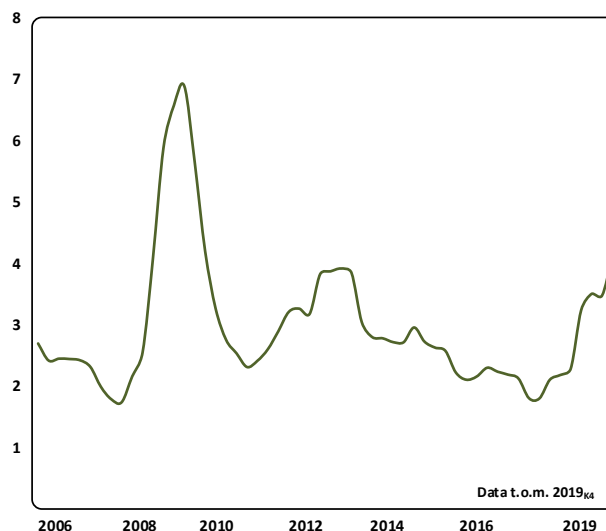

Diagram 17. Personer berörda av varsel i Stockholms län, uttryckt som andel av antalet sysselsatta och glidande medelvärde (senaste året). **Källa:** Arbetsförmedlingen.

Det outnyttjade arbetskraftsutbudet

Det outnyttjade arbetskraftsutbudet mäter tillgängliga men outnyttjade resurser på arbetsmarknaden. Det utgörs av tre grupper;

- × undersysselsatta,
- × arbetslösa och
- × latent arbetssökande.

De undersysselsatta räknas in i det outnyttjade arbetskraftsutbudet på grund av att de har ett utbud som inte fullt ut har mötts på arbetsmarknaden. Arbetslösa och latent arbetssökande utgör ett arbetskraftsutbud som inte lett till sysselsättning. Sammantaget uppgår det outnyttjade arbetskraftsutbudet – under det fjärde kvartalet 2019 - till 175 000 personer. Det kan jämföras med 153 000 personer 2017 eller 192 000 personer 2013 som är den högsta noteringen.

SCB samlar in antalet timmar som inte tillgodosetts för alla dessa personer. Genom att tillämpa nationella kvoter, det vill säga outnyttjade timmar

per person och redovisningsgrupp på regional data kan en grov uppskattning av det outnyttjade arbetskraftsutbudet – uttryckt i timmar – i regionen beräknas. Det outnyttjade utbudet har minskat trendmässigt sedan 2012, men skattas nu till 3,8 miljoner per vecka, se *diagram 18*. Det kan jämföras med drygt 3,5 miljoner timmar vid motsvarande tidpunkt 2018. Det kan också jämföras med de 41 miljoner timmar som de sysselsatta (inklusive undersysselsatta) svarade för.

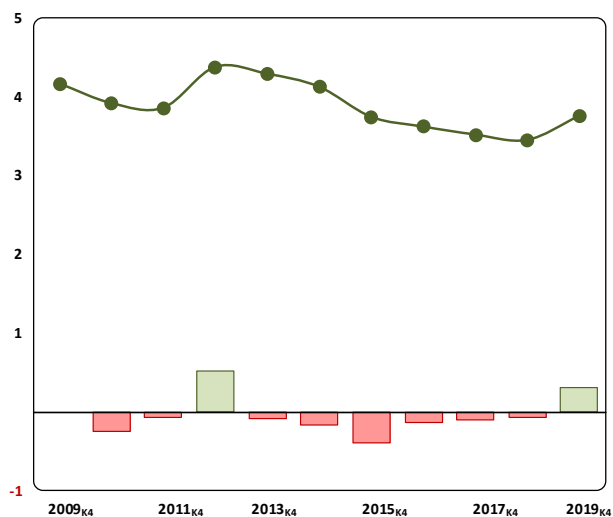

Diagram 18. Outnyttjade arbetskraftsutbudet i skattade antal timmar, miljoner. **Källa:** SCB/AKU/egen bearbetning.

Arbetslösheten i länets kommuner

De uppgifter som anges under detta avsnitt ska inte sammanblandas med de mått och definitioner som återgetts ovan. Uppgifterna är hämtade från Arbetsförmedlingen och avser inskrivna arbetslösa i förhållande till en registerbaserad arbetskraft. Inskrivna arbetslösa (benämns som arbetslös nedan) består av öppet arbetslösa och personer i program, se *bilaga 1* för mer information.

Enligt Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik beräknades arbetslösheten i länet till 6,2 procent under januari. Det motsvarar en ökning på 0,5 procentenheter sedan januari 2019. Ökningen är i nivå med riket som helhet där arbetslösheten uppgick till 7,4 procent. Överlag är arbetslösheten lägst i länets nordvästra kommuner, se *figur 1* och *tabell 4*. Dessa kommuner har även en låg arbetslöshet jämfört med samtliga kommuner. Av de 20 kommuner i riket med lägsta andel arbetslösa ligger sju kommuner i Stockholms län.

Figur 1. Arbetslösheten i länets kommuner i januari 2020, procent. **Källa:** Arbetsförmedlingen.

Vid sidan av Nacka, Täby och Värmdö ökar arbetslösheten i länets kommuner. Den största ökningen har skett i Järfälla och Ekerö, 1,1 procentenheter följt av Upplands-Bro där ökningen uppgår till 0,8 procentenheter.

Uppgången i arbetslöshet är bred. Sett till samtliga 290 kommuner minskar arbetslösheten i 37 kommuner medan arbetslösheten ökar i 237 kommuner.

Sett till antal ökar arbetslösheten med knappt 3 100 personer i Stockholms stad, följt av Järfälla (600) och Huddinge (400). I Södertälje, Vaxholm och Botkyrka är skillnaderna mellan kvinnor och män störst. I den förstnämnda och sistnämnda kommunen är det kvinnor som har högst arbetslöshet medan det i Vaxholm är männen som har högst arbetslöshet.

Kommun	Arbetslösa procent	Δ (1 år) procentenheter
Täby	3,3	0
Danderyd	3,5	0,3
Vallentuna	3,7	0,7
Värmdö	3,7	0
Vaxholm	3,7	0,1
Österåker	3,8	0,4
Ekerö	3,8	1,1
Lidingö	4	0,2
Nykvarn	4,2	0,7
Nacka	4,4	-0,2
Solna	4,8	0,6
Tyresö	5	0,3
Norrrtälje	5,1	0,2
Salem	5,3	0,7
Sollentuna	5,9	0,5
Sundbyberg	6,1	0,7
Stockholm	6,2	0,5
Nynäshamn	6,7	0,7
Huddinge	6,8	0,5
Upplands-Bro	6,9	0,8
Upplands V.	7,2	0,4
Haninge	7,5	0,5
Sigtuna	7,7	0,7
Järfälla	8,1	1,1
Botkyrka	10,7	0,5
Södertälje	11,1	0,3
Stockholms län	6,2	0,5
Riket	7,4	0,5

Tabell 4 Arbetslösheten (16–64 år) i länets kommuner, januari 2020. **Källa:** Arbetsförmedlingen.

Näringsliv i Stockholms län

I det följande redogörs - i korthet - för utvecklingen av nyföretagandet, konkurser, lönesumma och näringslivets omsättning i Stockholms län.

Fler företag försattes i konkurs och fler anställda omfattades av konkurserna

Under det fjärde kvartalet försattes 684 företag i konkurs i Stockholms län. Det är en ökning på 13 procent jämfört med 2018 och den högsta antalet under tidsserien, se *diagram 19*. Sett till helåret 2019 ökade antalet med tio procent till 2 641 företag.

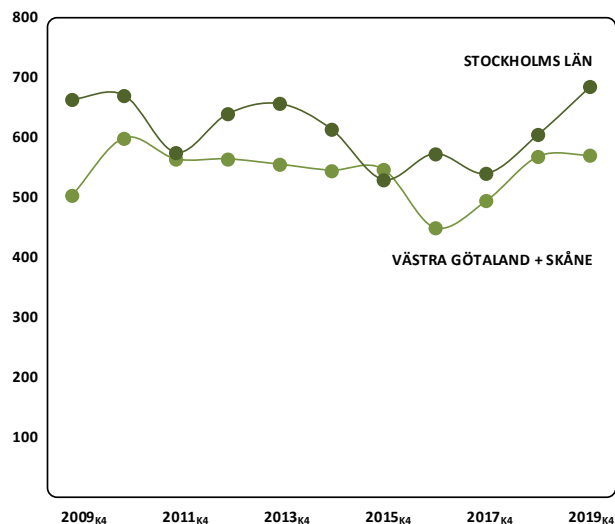

Diagram 19. Antal företagskonkurser i storstadsregionerna 2009K4-2019K4. **Källa:** SCB.

Det sammanlagda antalet företagskonkurser under det fjärde kvartalet i Skåne och Västra Götaland var oförändrat jämfört med 2018 och uppgick till 570 företag. I riket som helhet försattes knappt 2 000 företag i konkurs. Det är i nivå med antalet föregående år.

De konkursdrabbade företagen i länet sysselsatte närmare 2 600 personer vilket är en kraftig ökning jämfört med 2018, se *diagram 20*. Ökningen förklaras i stor utsträckning av Thomas Cook/Vings konkurs i oktober. Att konkurserna omfattar fler personer syns även i Länsstyrelsens statistik över antalet som erhållit statlig lönegaranti.

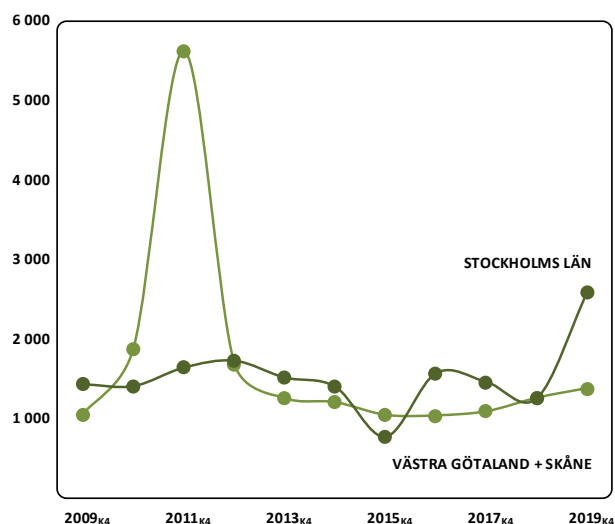

Diagram 20. Antal anställda i de konkursdrabbade företagen i storstadsregionerna 2009K4-2019K4. **Källa:** SCB.

Under 2019 var antalet konkurser fördelat på näringsgrenar återigen flest inom byggindustrin. Företagen sysselsatta drygt 2 500 personer, se

diagram 21. Näst flest antal konkurser hade detaljhandeln med drygt 200 företag. I januari försattes ytterligare en större detaljhandelskedja med drygt 600 anställda i konkurs.

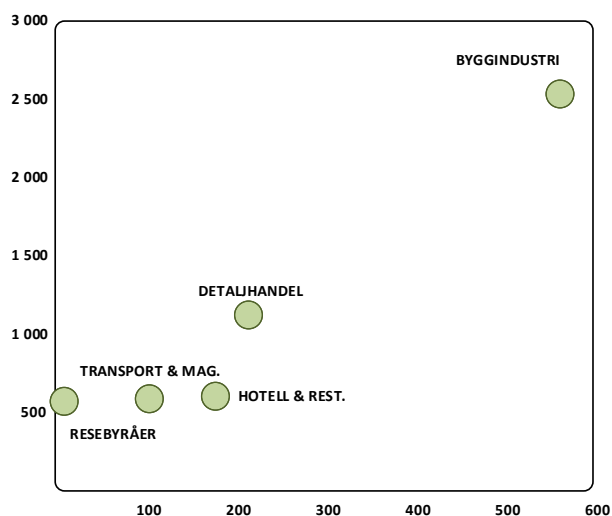

Diagram 21. Näringsgrenar där de konkursdrabbade företagen hade flest antal anställda, 2019 i Stockholms län. Källa: SCB.

22 700 nya företag under 2019

Det startades 22 700 nya företag i Stockholms län under 2019. Det är nästan 400 fler än antalet nystartade företag under 2018, se även *bilaga 5*. Det innebär att länet svarade för 35 procent av det samlade nyföretagandet. Sett enbart till det fjärde kvartalet minskade däremot nyföretagandet till 5 700 företag, se *diagram 22*. Drygt 75 procent av alla nystartade företag är aktiebolag.

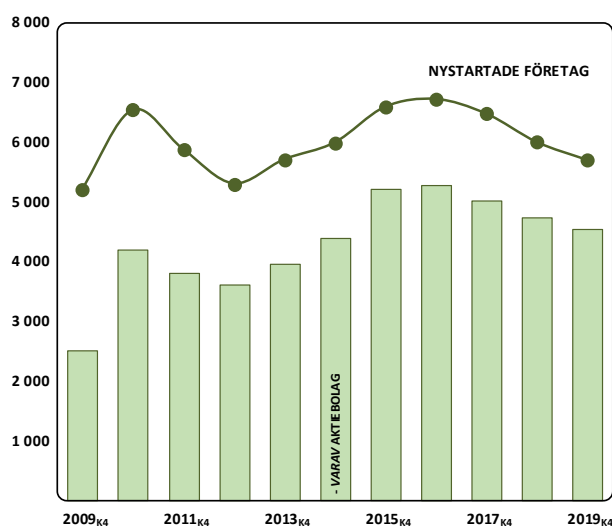

Diagram 22. Nystartade företag i Stockholms län. Källa: SCB.

Svag utveckling av lönesumman

I löpande priser ökade lönesumman i Stockholms län med omkring tre procent på ett års sikt, se *diagram*

23. Det är en lägre tillväxttakt än genomsnittet under tidsserien.

Tillverkningsindustrin utvecklades starkare än ekonomin som helhet, medan bland annat *Information och kommunikation (IKT)* och *byggindustrin* tyngde den sammanvägda utvecklingen.

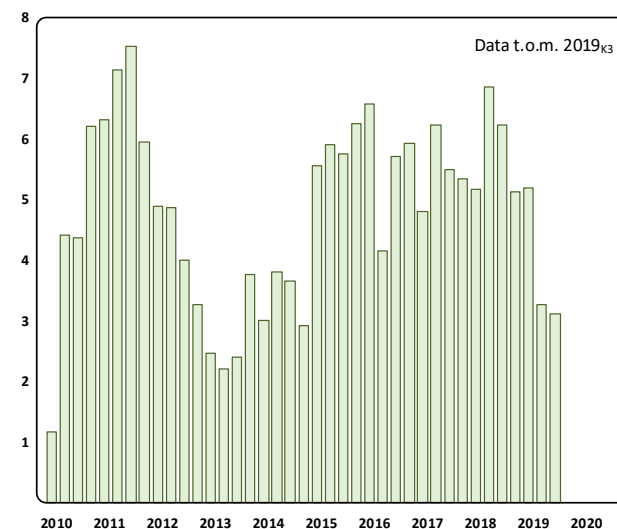

Diagram 23. Utvecklingen på ett års sikt av lönesumman i Stockholms län (löpande priser), procent. Källa: SCB/egen bearbetning.

Lägre omsättningstillväxt i näringslivet

Att regionen är i ett svagare konjunktorellt läge än normalt bekräftas även av utvecklingen i näringslivets omsättning. På ett års sikt minskar omsättningen svagt och når den lägsta årstakten sedan fjärde kvartalet 2014.

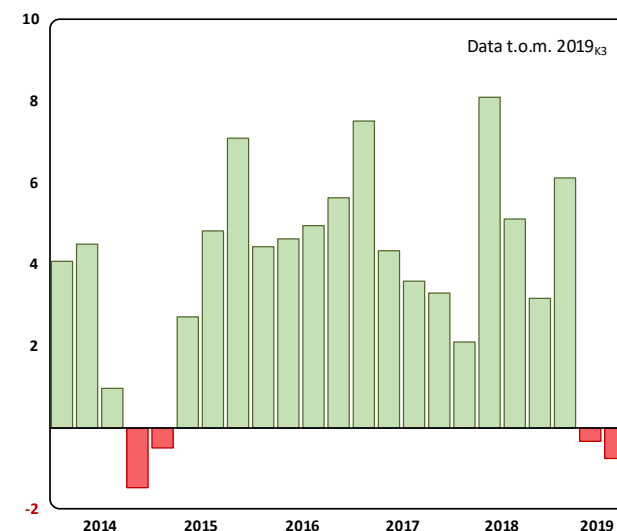

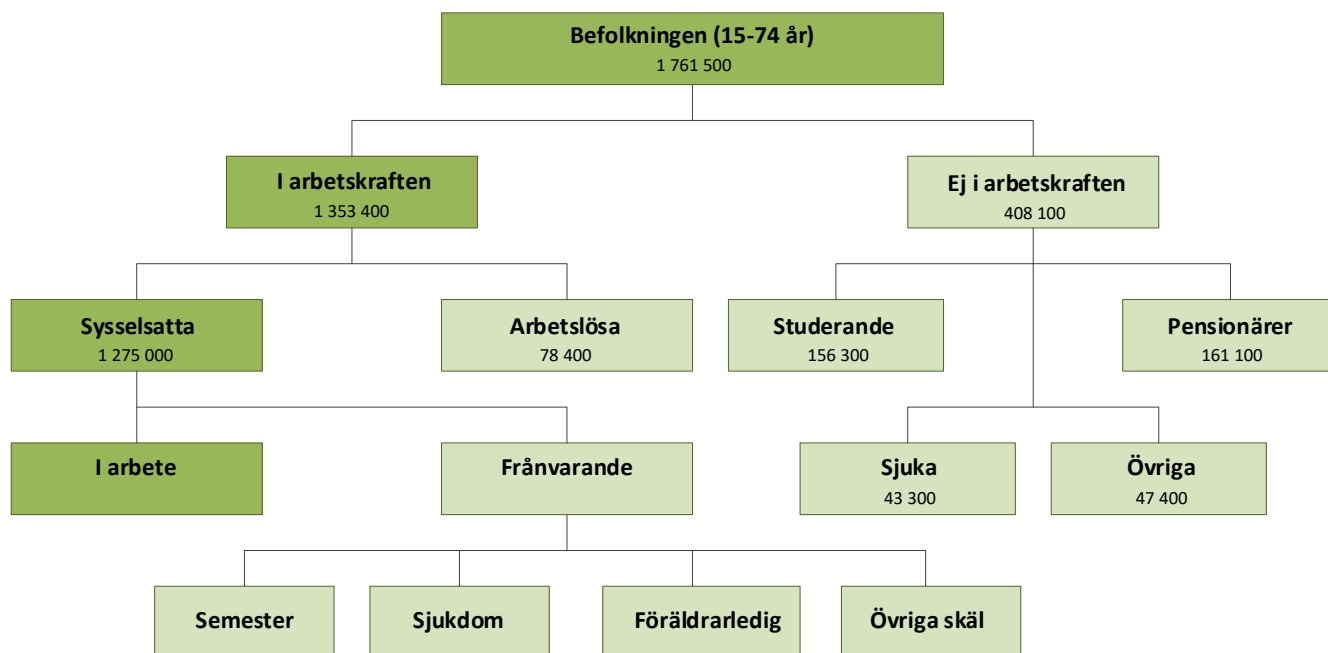
Diagram 24. Utv. av det regionala näringslivets omsättning, ett års sikt (fasta priser), procent. Källa: SCB/egen bearbetning.

BILAGA 1–5

BILAGA 1 – Kort om arbetsmarknadsstatistik

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) utförs löpande av SCB. För riket presenteras undersökningen månatligen. På regional nivå sker dock redovisningen per kvartal. Den statistik som presenteras genom AKU är de officiella arbetslöshetstalen och följer International Labour Organizations (ILO) och EU:s riktlinjer. Vid internationella jämförelser är det med andra ord AKU:s arbetsmarknadsstatistik som ska användas.

Figuren nedan redovisar Arbetskraftsundersökningarnas indelning av arbetsmarknaden för befolkningen i åldern 15-74 år. I ett första steg delas befolkningen in i arbetskraften och ej i arbetskraften. I Stockholms län var 408 100 personer ej i arbetskraften. Denna kategori utgörs av studerande, sjuka (t.ex. förtidspensionärer av hälsoskäl), pensionärer och övriga. 1 353 400 av länets befolkning definieras vara i arbetskraften vilket innebär att man antingen är sysselsatt eller arbetslös. Sysselsättningen beräknas genom att sätta antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen i det aktuella åldersintervallet. Kvoten uppgår till 0,724 vilket innebär att sysselsättningsgraden är 72,4 procent. Arbetslöshet definieras däremot som andelen arbetslösa i förhållande till arbetskraften (inte befolkningen) vilket under det fjärde kvartalet 2019 uppgick till 5,8 procent. På grund av att den relativa sysselsättningen och arbetslösheten relateras till olika storheter (arbetskraften och befolkningen) kan t.ex. arbetslösheten gå upp utan att sysselsättningen förändras.

Figur B1. Arbetsmarknaden i antal för befolkningen (15–74 år), Stockholms län, fjärde kvartalet 2019.

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning baserad på intervjuer med enskilda personer. Därutöver använder sig SCB av två andra undersökningar för att spegla utvecklingen på arbetsmarknaden: Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS). Den förstnämnda vänder sig till företag/arbetsgivare via enkäter för att ta reda på antalet anställda. Undersökningen redovisas på kvartalsnivå. RAMS bygger på kontrolluppgifter från Skatteverket och omfattar alla som har inkomst från arbete och – eftersom det inte är en urvalsundersökning – presenterar den säkraste statistiken över arbetsmarknaden. Det innebär att statistiken kan brytas över flera faktorer utan att sanningshalten går förlorad. Samtidigt innebär insamlingsmetoden att statistiken presenteras med fördröjning och inte kan användas som en korttidsindikator.

Arbetskraftsundersökningens precision

Arbetskraftsundersökningarna är en urvalsundersökning. Det betyder att det finns en viss osäkerhet vid skattningarna (estimaterna). Förändringar från ett år till ett annat i andelar på länsnivå når inte alltid upp till

så kallad statistisk signifikans men däremot i regel om vi t.ex. jämför Stockholm med övriga riket eller andra län. De skattade värden som redovisas ska ses som indikationer på utvecklingen.

Arbetskraftsundersökningarna jämfört med Arbetsförmedlingens statistik

Arbetsförmedlingens statistik är mer att betrakta som verksamhetsstatistik eftersom den bygger på antalet inskrivna som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd, vilket innebär att nivån är lägre än AKU:s arbetslöshetstal. Sedan hösten 2011 relateras antalet till en uppskattning av arbetskraften. Tidigare sattes antalet arbetslösa i förhållande till befolkningen. Arbetsförmedlingens statistik täcker – av naturliga skäl – inte in dem som är arbetslösa, men som inte skrivit in sig på arbetsförmedlingen. Dessutom använder sig SCB/AKU av åldersintervallet 15–74 år medan Arbetsförmedlingen har 16–64 år vilket ytterligare ökar diskrepansen mellan de två måtten.

En av fördelarna med Arbetsförmedlingens insamlingsmetod är att registerdata möjliggör snabbare uppdatering och att antalet inskrivna som arbetslösa kan fördelas på fler grupper (åldersgrupper, kön, utrikes födda etc.) utan att sanningshalten går förlorad. Begreppet andel/antal personer som saknar arbete omfattar såväl öppet arbetslösa som personer i program.

Revidering av AKU

I februari 2013 meddelade SCB att Arbetskraftsundersökningarnas tabellpaket och tidsserier uppdateras. Uppdateringen avser 2010–2012 och sker med anledning av en förbättrad beräkningsmetod. Skillnaderna mot tidigare publicerade uppgifter är i huvudsak marginella och ändrar inte beskrivningen av arbetsmarknaden och dess utveckling, men sysselsättning ligger något lägre och arbetslöshet marginellt högre. Jämförbarheten med perioden 2005–2009 är fortsatt god.

BILAGA 2 – Sysselsättning och arbetslöshet

Län	Sysselsättning	- kvinnor	- män	Arbetslöshet	- kvinnor	- män
Stockholm	72,4	71,9	72,9	5,8	5,7	5,9
Uppsala	68,4	68,4	68,5	5,6	3,6	7,5
Södermanland	62,3	55,6	69,2	7,9	10,0	6,1
Östergötland	68,2	67,7	68,6	7,1	6,9	7,3
Jönköping	70,7	63,7	77,6	3,7	4,9	2,7
Kronoberg	68,2	67,3	69,0	7,7	8,5	6,9
Kalmar	63,4	59,4	67,1	5,5	7,5	3,6
Gotland	64,5	60,0	68,5	2,8	1,2	3,9
Blekinge	63,2	61,2	65,1	8,3	6,0	10,3
Skåne	64,8	61,8	67,7	8,4	9,3	7,5
Halland	73,1	67,9	78,3	4,1	3,2	4,8
V. Götaland	69,4	67,4	71,2	5,5	5,5	5,5
Värmland	66,0	68,0	64,2	5,6	3,7	7,5
Örebro	64,3	63,1	65,4	8,6	8,6	8,5
Västmanland	66,0	61,2	70,9	5,9	6,8	5,1
Dalarna	65,6	63,9	67,2	6,4	7,2	5,8
Gävleborg	63,8	62,0	65,7	7,6	6,1	8,9
V-norrland	65,5	63,4	67,4	6,5	5,9	7,0
Jämtland	66,2	66,8	65,6	8,8	4,7	12,5
Västerbotten	66,7	63,1	70,4	6,0	7,1	5,1
Norrbottn	64,8	60,7	68,7	5,5	5,9	5,0
Riket	68,2	66,1	70,2	6,3	6,3	6,3

Tabell B2. Sysselsättning och arbetslöshet under fjärde kvartalet 2019, procent. Källa: SCB/AKU.

BILAGA 3 – Arbetslöshet, kommuner

Kommun	Kvinnor		Män	
	öppet arbetslösa	i program	öppet arbetslösa	i program
Upplands V.	5,2	2,8	4,4	2,1
Vallentuna	2,3	1,4	2,4	1,3
Österåker	2,1	1,4	2,4	1,5
Värmdö	2,1	1,4	2,3	1,6
Järfälla	5,4	3,4	5,1	2,3
Ekerö	2,2	1,5	3,0	1,0
Huddinge	4,3	2,8	4,2	2,3
Botkyrka	6,4	5,3	5,9	3,9
Salem	3,2	2,4	3,0	1,9
Haninge	5,4	2,6	5,1	1,9
Tyresö	3,0	1,6	3,4	1,8
Upplands-B	5,3	2,1	4,8	1,7
Nykvarn	2,5	1,6	2,6	1,7
Täby	2,3	0,9	2,3	1,2
Danderyd	2,0	1,4	2,1	1,5
Sollentuna	4,0	2,1	3,7	1,9
Stockholm	3,9	2,2	4,1	2,2
Södertälje	7,0	5,7	5,7	4,0
Nacka	2,7	1,8	2,8	1,6
Sundbyberg	4,5	1,7	4,5	1,5
Solna	3,7	1,1	3,5	1,3
Lidingö	2,6	1,3	2,6	1,4
Vaxholm	1,7	0,9	2,8	2,1
Norrtälje	3,0	2,0	3,0	2,1
Sigtuna	5,1	3,1	5,1	2,1
Nynäshamn	4,6	2,3	4,3	2,2
AB län	4,0	2,3	4,0	2,1
Riket	3,9	3,4	4,3	3,3

Tabell B3. Arbetslösa i länets kommuner januari 2020, procent. Källa: Arbetsförmedlingen.

BILAGA 4 – Konkurser, kommuner

Kommun	Konkurser, 2018	Konkurser, 2019	Anställda, 2018	Anställda, 2019
Botkyrka	70	89	139	260
Danderyd	23	21	35	92
Ekerö	24	24	103	47
Haninge	55	100	120	297
Huddinge	79	74	185	486
Järfälla	41	57	105	183
Lidingö	25	28	33	129
Nacka	57	61	178	151
Norrtälje	35	31	112	29
Nykvarn	10	9	26	9
Nynäshamn	20	22	58	62
Salem	6	5	35	7
Sigtuna	51	54	199	263
Sollentuna	35	51	64	111
Solna	78	101	186	469
Stockholm	1 452	1 587	3 647	5 245
Sundbyberg	39	32	300	62
Södertälje	68	68	76	156
Tyresö	44	15	59	32
Täby	52	59	189	89
Upplands Väsby	30	39	83	87
Upplands-Bro	19	18	28	89
Vallentuna	20	17	35	58
Vaxholm	11	6	0	1
Värmdö	35	44	91	81
Österåker	29	29	65	104
AB län	2 408	2 641	6 151	8 599

Tabell B4. Konkurser i länets kommuner 2018 och 2019. Källa: SCB.

BILAGA 5 – Nyföretagande, kommuner

Kommun	Nystartade 2019	Nystartade 2018	Δ (antal)
Botkyrka	519	519	0
Danderyd	373	387	-14
Ekerö	211	210	1
Haninge	507	507	0
Huddinge	686	693	-7
Järfälla	451	445	6
Lidingö	442	454	-12
Nacka	964	855	109
Norrtälje	354	380	-26
Nykvarn	66	67	-1
Nynäshamn	186	185	1
Salem	80	80	0
Sigtuna	309	334	-25
Sollentuna	496	496	0
Solna	681	684	-3
Stockholm	13 146	12 809	337
Sundbyberg	400	410	-10
Södertälje	534	541	-7
Tyresö	289	299	-10
Täby	578	602	-24
Upplands Väsby	257	245	12
Upplands-Bro	166	159	7
Vallentuna	210	209	1
Vaxholm	135	101	34
Värmdö	349	350	-1
Österåker	312	303	9
AB län	22 701	22 324	377

Tabell B5. Nyföretagande i länets kommuner 2019 och 2018. Källa: Bolagsverket

Om Läget i länet – arbetsmarknad & ekonomi

Läget i länet – arbetsmarknad & ekonomi är en sammanställning av nyheter och statistik som belyser det regionala perspektivet med inriktning mot arbetsmarknaden och den allmäneconomiska utvecklingen. Statistiken har hämtats från Statistiska Centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Tillväxtanalys m.fl. och bearbetats och analyserats vid Avdelningen för tillväxt, Länsstyrelsen i Stockholms län. Tidigare underlag kan hämtas hem via Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Kontaktuppgifter

Per Bark, analyschef
Länsstyrelsen i Stockholms län
Avdelningen för tillväxt
Mobil: 070 520 50 68
e-post: per.bark@lansstyrelsen.se